
TANKER OM ET VIDENSRESISTENT OMRÅDE

Hvorfor hobes viden op uden at spredes? En erfaren iagttagelse af rusmiddelområdet giver her nogle personlige bud på, hvorfor det er så svært at omsætte videnskabelige resultater til praksis i virkeligheden.

AF KAREN ELLEN SPANNOV

Rusmiddelområdet er uimodtageligt for viden. Uanset hvor meget man forsker, undersøger og forstår, er de fleste beslutninger vedrørende narkotika-problematikken primært præget af uvidenhed. Disse barske ord (her citeret efter hukommelsen) stammer fra lektor, cand. jur. og daværende leder af Center for Rusmiddelforskning Jørgen Jepsen, og de provokerede mig ganske meget, første gang jeg hørte dem. Dengang var jeg ny på feltet og naivt tvivlende over for, at man i den grad kunne ignorere videnskabelige undersøgelser og sund fornuft. Men når jeg nu ser tilbage, ved jeg, hvor præcis Jepsens beskrivelse var. Desuden har jeg siden måttet erkende, at mange andre fagområder er lige så hårdt ramt af det, man lidt syrligt kunne kalde den villedede ignorance.

Den tornede vej fra viden til praksis

Af grunde, som er svære at gennemskue, er der en række problemfelter, hvor følelserne spærrer for fornuften på en måde, der indebærer, at viden hobes op uden at spredes. Så for de forskellige aktører på rusmiddel-scenen er det meget svært at få viden til at bevæge sig fra dokumenter og talerstol til at blive implementeret ude i virkeligheden. Resultatet har alt for ofte karakter af ét skridt frem og ét tilbage.

Oven i denne generelle tendens til at udelade eller bekæmpe velerhvervet viden må lægges, at omorganiseringen af det offentlige system i 2007 lagde en bombe under den kompetence og indsigt, som amterne møjsommeligt havde samlet sammen. De faglige miljøer blev mange steder opløst og kunne ikke umid-

delbart genskabes i kommunalt regi. Især skadesminimering fik et hak i tuden, nogle steder til fordel for en ny opblomstring af stoffri behandlingstilbud.

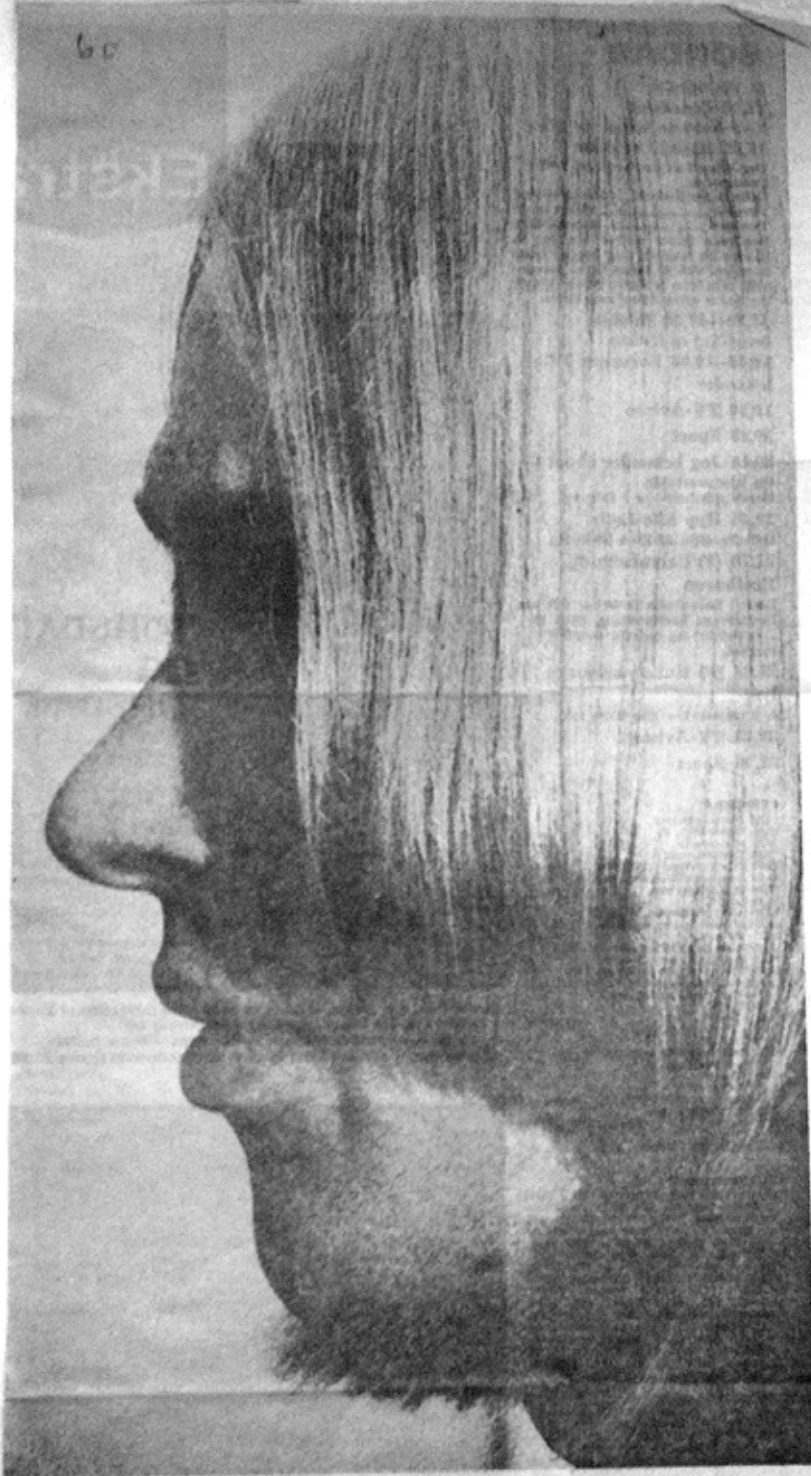
Vi tudes generelt ørerne fulde om, at vi skal blive klogere og dygtigere, og for mange er det ensbetydende med, at flere skal have en lang videregående uddannelse. Det vil i mange tilfælde indebære, at de pågældende kommer til at producere ny viden og har mulighed for at give anbefalinger til forandringer i praksis. Men hvis interessen er så lille for faktisk at bruge disse anbefalinger, er det vel spildt krudt for alle parter?

For som rusmiddelområdet er et godt eksempel på, så mangler der ikke forskning hverken herhjemme eller i udlandet. Der ligger masser af bøger og rapporter med fornuftige forslag og anvisninger. Der er både longitudinelle og statistisk sunde undersøgelser, som burde være lige til at gå til. Men det kniber med at få de forskningsmæssige resultater accepteret og implementeret.

Til gengæld mangler der måske et overblik over behandlingshistorien, som kunne vise de ihærdige og nye ildsjæle, hvilke tiltag der allerede er afprøvet og har vist sig ikke at være særligt nyttige. Denne historie er rig på fantasifulde behandlinger, som ikke har haft skygge af videnskabeligt belæg og heller ikke har hjulpet andre end de behandlere, der for en tid kunne tjene penge på det.

Intet nyt fra stofmisbrugsfronten

Da jeg i 2011 efter mange års fravær fra rusmiddelproblematikken igen deltog i en konference om stof-

**FHV.
NARKOMAN:
DET NYTTER
NOGET - VI
KAN
HJÆLPES**

Jens, 21 år
- Jeg er stoffri nu.
Det har været en kamp.
Men hvor er jeg glad,
jeg er blevet hjulpet.*

TV viser i næste uge to udsendelser om narko-problematikken - den ene fortæller om Gale, som døde af en overdosis heroin

TEKST: INGER DRUM
FOTO: BUSSER

- Vist kan det nytte, siger Jens, 21 år. Man kan blive stoffri, hvis man vil, hvis man ikke er kørt for langt ud, og hvis ens omgivelser hjælper og viser forståelse. Jeg ved det. Efter at have roget hash i fire år og været på alt muligt af det hårde i over et år, er jeg nu stoffri. Det har jeg været i over to måneder.

Jens, som i virkeligheden hedder noget andet, men ønsker at være anonym, fordi han efter jul skal begynde på et nyt arbejde, er et af de heldige tilfælde. Det ved han godt selv.

Om dem hører man sjældent om. TV viser i næste uge to udsendelser om problematikken. Mandag et kvarters fra forestillingen „Narkodags“ på Folke-teatret i København med efterfølgende diskussion mellem unge, gamle, eksperter og stofbrugere. Tirsdag sendes et dokumentarprogram, en barak historie om den engelske pige Gale, der dør som 19-årig af en overdosis heroin. Den udsendelse har ingen loftede pegefingre. Den vil bare spørge, om det var nødvendigt hun døde. Der er mange der ikke er for sent at hjælpe.

FØRSTE TRIP

Jens fortæller om et „heldigt“ tilfældes forløb:

- Jeg begyndte at ryge som 17-årig, mens jeg gik i skole. Vi var en klatte i min provinsby, der til sidst eksperimenterede med alt muligt. Dengang spekulerede man ikke så meget over, hvad man gjorde. Jeg gik ud af otende klasse. Fik en uddannelse i en forretning, det kan være lige meget hvilken. På et tidspunkt blev mine forældre skilt. Det tog hårdt på mig. Samtidig havde jeg problemer på min arbejdsplads.

August 69 tog Jens sin første trip LSD. Og så gik det sving i slag med prehadia, amfetamin, LSD og opium. I halvanden måned var han indlagt på et sygehus til psykiatrisk behandling.

TALTE IKKE SAMMEN

- Men jeg kunne ikke holde det ud. Jeg lod som om jeg var ved at blive rask og blev udskrevet. Ti timer efter tog jeg min første sprøjte. Jeg fortalte med at fikse. På det tidspunkt boede jeg hos min far. Jeg satte 100 kroner af min løn i banken. Jeg fik 700 om måneden, og resten brugte jeg på at skaffe stof. Far og jeg talte aldrig sammen. Så han opdagede til gengæld. Til sidst flyttede jeg til København. Simpelt hen for at komme væk.

- Jeg tog til København med et drøm om at komme på et kursus. Det har lidt af gøre med min tid dannelse. Men jeg fik et job som chauffør. På det tidspunkt fik jeg en afhængen, når jeg kom hjem og lige inden jeg skulle i seng. Perioder kunne jeg ikke få stof. Så røg jeg på livet løs. Til sidst blev jeg fyret, fordi jeg havde et par buler i bilen - dog ikke, men jeg var påvirket.

ANDRE STOF-ARTIKLER:

I arkivet med Narkotikarådets Stof-blade på www.stofbladet.dk ligger der artikler af Karen Ellen Spannow i nr. 5, 10 og 11.

KAREN ELLEN SPANNOW
ETNOGRAF, MAG.ART., PH.D.

misbrug, var fornemmelsen af deja-vu overvældende. Det var, som om jeg bare havde været ude at trække frisk luft en kort stund og kom tilbage til samme problematikker, samme måde at forholde sig til dem på og samme aktører, som jeg havde forladt for adskillige år siden.

Mediernes omtale frembyder også det gode gamle mønster, måske fordi det ofte er et stofområde, som de senest ansatte og yngste journalister får lov at muntre sig med. Det indebærer, at sensationslysten ofte står i omvendt forhold til en mere eksakt viden. Fordommene står i kø både hos journalister og hos dem, de vælger at interviewe. Og august, dvs. agurketiden, er stadig den måned, hvor skrækhistorier om diverse former for rusmiddelbrug blandt unge går bedst.

Hvis man skal trække et enkelt mere konkret eksempel frem fra den kæmpestak af kontroversielle emner, som klumper sig sammen i rusmiddelproblematikken, kunne det være den altid pågående diskussion om stoffernes legale status. Som årene går, bliver det stadigt tydeligere, at kriminaliseringen af euforiserende stoffer er mere kontraproduktiv end nyttig. Det er ikke, trods en særdeles kostbar politimæssig indsats, lykkedes at påvirke hverken brug eller priser på nogen overbevisende måde, og de kriminelle, der hovedsageligt lever af at sælge stofferne, stortrives. Det er blevet vanskeligt – for ikke at sige umuligt – at have kendskab

til problematikken og samtidig fastholde, at forbud er den bedste måde at håndtere problemet på.

Mens stemningen i store dele af behandlingsmiljøet nok er blevet mere indstillet på legalisering i de sidste 10-20 år, så har vi lige nu en justitsminister, som er helt afvisende over for tanken. Problemet er, at man stadig kan fremstå som mest ansvarlig, når man fastholder et forbud. Også selv om der efterhånden er mange undersøgelser, der klart peger på legalisering eller afkriminalisering som den vej, der vil koste færrest liv både i verden og i Danmark. Folk uden godt kendskab til problematikken vil fortsat kunne slippe af sted med at pege på, hvor meget bedre det er at arbejde for stoffrihed.

Lige så svært jeg har ved at forstå, at viden så ofte bliver forkastet til fordel for mavefornemmelser og underlige og spekulative tiltag, lige så svært har det været for mig at begribe, hvad der får mange mennesker til at synes, at det at beskæftige sig med narkotikamisbrug må være frygteligt spændende! Feltet er fyldt med personlige tragedier, rædselsfulde barndomme og ødelæggende stigma. Alt sammen noget, som efter min mening ikke falder særlig godt ind under betegnelsen spændende. Heldigvis er der indimellem lyse stunder, hvor menneskelig varme, sammenhold og humor gør det til at bære. Dem kunne der måske komme flere af, hvis fornuften sejrede over følelserne. ■

Psykiater: Metadon er en blindgyde

Aktuelt 10 København Kommune

Den nye metadonbehandling af stofmisbrugere er en blindgyde, mener psykiateren Palle Jørgensen. Han mener, at metadonbehandling er en blindgyde, fordi den ikke løser de grundlæggende problemer ved stofmisbrug, som er psykiske og sociale problemer. Han mener, at metadonbehandling er en blindgyde, fordi den ikke løser de grundlæggende problemer ved stofmisbrug, som er psykiske og sociale problemer.

God behandling
... og det er det, der er vigtigt. Det er vigtigt at have en god behandling, som tager hensyn til den enkelte patient og deres behov. Det er vigtigt at have en god behandling, som tager hensyn til den enkelte patient og deres behov.

99
Altså

ST

Åbnet 1. januar

Metadonklinikker frygtes at ændre narkopolitikken

LARS E. SKOVHØJ

REDAKTOR

REDAKTORENS KOMMENTAR
Siden 1. januar er der åbnet for metadonbehandling af stofmisbrugere. Dette er en vigtig udvikling, som kan hjælpe mange mennesker med deres problemer. Men der er også nogle bekymringer om, hvordan dette vil påvirke den offentlige narkopolitik.

Københavns kommune beslutning om at oprette tre offentlige metadonklinikker har skabt frygt blandt læger og behandlere for, at den danske narkopolitik ændres over mod den billigere og mere humane behandling af stoffikterende stofmisbrugere, som her kaldes "metadon-vilddyr", som her kaldes "metadon-vilddyr", som her kaldes "metadon-vilddyr".

H. E. Skovhøj. Vi var godt til at handle

Peter Holten blev narkopolitikchef

... og det er det, der er vigtigt. Det er vigtigt at have en god behandling, som tager hensyn til den enkelte patient og deres behov. Det er vigtigt at have en god behandling, som tager hensyn til den enkelte patient og deres behov.

... og det er det, der er vigtigt. Det er vigtigt at have en god behandling, som tager hensyn til den enkelte patient og deres behov. Det er vigtigt at have en god behandling, som tager hensyn til den enkelte patient og deres behov.

Metadon er billig

... og det er det, der er vigtigt. Det er vigtigt at have en god behandling, som tager hensyn til den enkelte patient og deres behov. Det er vigtigt at have en god behandling, som tager hensyn til den enkelte patient og deres behov.

I de sidste 30 år hvor metadonbehandling er blevet anvendt i Danmark, er den blevet diskuteret i det uendelige. Næppe noget andet præparat - måske med undtagelse af p-piller og Viagra - har i nyere tid afstedkommet så voldsomme reaktioner for og imod. Blandt mange af de etablerede professionelle indenfor rusmiddelområdet har metadon dog med tiden snøget sig ind i det næsten pæne selskab på apotekets hylder, og den historiske bevidste kan i sit stille sind notere sig, at en lang række tidligere markante modstandere i dag er lige så markante tilhængere, og lade tankerne gå tilbage til Jens Otto Krag's pragmatiske erkendelse af, at man har et standpunkt til man tager et nyt. Problemet er imidlertid, at diskussionen har slidt på metadons omdømme, og har været medvirkende til, at medika-

mentet i dag er omgærdet med et hav af fordomme og fejlagtige forestillinger om virkning og bivirkninger. Både blandt mange af dem, der får ordineret metadon og af stofmisbrugere uden for behandling betvivles det, om man overhovedet kan kategorisere den daglige indtagelse af metadon som behandling. Blandt mange tilhængere af stoffri behandling som den eneste rigtige løsning på afhængighedsproblemer, opfattes metadon som helt på linie med de illegale stoffer, og i NA-kredse har personer i metadonbehandling ingen taleret ved moderne.

Narkotikarådets Stof nr. 11, 2000: Metadon er bedre end sit rygte. Af Karen Ellen Spannow

88 milliarder kroner for 2000 år. Det er kronenomsættelsen i byen Christianshavn, København, som bestyret ved en tælle for et par år siden. Sluttet i lyset er ikke, rest: Hver-års-koncentrat

Hårde misbrugere lever normalt liv på metadon

Metadon hjælper nogle mennesker til at fungere normalt i livet. Det er vigtigt at have en god behandling, som tager hensyn til den enkelte patient og deres behov. Det er vigtigt at have en god behandling, som tager hensyn til den enkelte patient og deres behov.

"Jeg har fået livet tilbage"
En anden stofmisbruger er en 30-årig kvinde. Hun har været stofmisbruger i 12 år, og afsluttet metadonbehandling for nogle måneder siden. Hun har fået livet tilbage, og hun er glad for det. Hun har fået livet tilbage, og hun er glad for det.

28 28 17

85 døde sidste år af narkotika-misbrug

For 10 år siden var tallet kun seks

Fortsat er der 85 døde efter brug af narkotika. Det er et stort problem, som kræver opmærksomhed. Det er vigtigt at have en god behandling, som tager hensyn til den enkelte patient og deres behov. Det er vigtigt at have en god behandling, som tager hensyn til den enkelte patient og deres behov.

... og det er det, der er vigtigt. Det er vigtigt at have en god behandling, som tager hensyn til den enkelte patient og deres behov. Det er vigtigt at have en god behandling, som tager hensyn til den enkelte patient og deres behov.

Litteraturliste kan rekvireres ved henvendelse til Jyllands-Posten BT. (05) 14 66 77 lokal 321 og 322. Næste uge hvad nu handler om u-lændene og pressen.